

**Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací
ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze na výkon
agendy sociálně-právní ochrany dětí pro rok 2016**

Dotační titul pod označením „Dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí“, který byl od roku 2007 do roku 2012 poskytován Ministerstvem financí z kapitoly Všeobecná pokladní správa, poskytuje od roku 2013 Ministerstvo práce a sociálních věcí ze své rozpočtové kapitoly pod účelovým znakem 13011.

Dotace se poskytuje obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, a § 58 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 359/1999 Sb.“), který zakotvuje, že náklady vzniklé v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany nese stát, není-li stanoveno jinak.

Dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí je účelovou neinvestiční dotací, která je určena k **pokrytí osobních, provozních a věcných výdajů** spojených s plněním úkolů na úseku sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 359/1999 Sb. Výdaje hrazené z této dotace musí přímo souviset s úkoly a povinnostmi plynoucími z ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., jejichž výčet je uveden v příloze č. 1 metodiky. Jedná se zejména o níže uvedené výdaje:

A) Osobní výdaje

1. Platy a odměny z dohod zaměstnanců vykonávajících agendu sociálně-právní ochrany dětí. Jedná se o prostředky na platy podle § 109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákoník práce“) poskytované těm zaměstnancům, kteří jsou přímo zapojeni do výkonu činností podle zákona č. 359/1999 Sb., tj.: prostředky na platový tarif, osobní příplatek, zvláštní příplatek, příplatek za vedení, příplatek za práci přesčas, příplatek za práci v noci, příplatek za práci v sobotu a v neděli, příplatek za práci ve svátek, odměnu a cílovou odměnu. Mimotarifní složky platu (osobní příplatek a odměna) náleží pouze těm zaměstnancům, kteří již splnili zkušební dobu a kteří dlouhodobě vykazují velmi dobré pracovní výsledky. Zaměstnancům nastupujícím do zaměstnání po skončení mateřské nebo rodičovské dovolené lze osobní příplatek poskytovat od prvního měsíce návratu do zaměstnání, a to s ohledem na jejich dlouhodobě dobré pracovní výsledky před nástupem na mateřskou nebo rodičovskou dovolenou. Zaměstnancům vykonávajícím agendu sociálně-právní ochrany dětí náleží zvláštní příplatek v rozpětí od 400 Kč do 1 000 Kč podle § 8 odst. 2 nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, pokud vykonávají činnosti zařazené v I. skupině prací, které vyžadují individuální přístup k jednotlivým případům, popřípadě rozhodování při volbě z více variantních řešení, spočívající v soustavném přímém osobním styku s občany v krizových sociálních situacích, při nichž dochází k ohrožení života, zdraví, základních životních potřeb (výživy, ošacení, ubytování), popřípadě vývoje nezletilých dětí. Zvláštní příplatek

nenáleží pouze těm zaměstnancům, kteří se sice podílejí na plnění úkolů orgánu sociálně-právní ochrany dětí, avšak nevykonávají přímou sociální práci s klienty a nevykonávají činnost sociálního pracovníka podle § 109 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (např. vypomáhají s vedením spisové dokumentace, evidence, zpracováním statistických výkazů apod.). Při stanovení výše zvláštního příplatku musí být zohledněna pracovní náplň jednotlivých zaměstnanců a odlišná míra neuropsychické zátěže nebo odlišná míra rizika ohrožení zdraví nebo života spojená s výkonem práce zaměstnanců. V případě specializace zaměstnanců na jednotlivé oblasti agendy sociálně-právní ochrany dětí by zásadně neměl být stanoven zvláštní příplatek v jednotné paušální výši pro všechny zaměstnance (zaměstnanec vykonávající agendu náhradní rodinné péče x terénní sociální pracovník x kurátor pro děti a mládež).

Dotace se použije také na platy zaměstnanců zajišťujících výkon sociálně-právní ochrany dětí v případě, že jsou zaměstnání na základě pracovní smlouvy na dobu určitou nebo na zkrácený pracovní úvazek. Je však třeba zdůraznit, že v souladu s § 10 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 312/2002 Sb.), lze s úředníkem sjednat pracovní poměr na dobu určitou pouze z určitých přesně vymezených důvodů: „*Pracovní poměr s úředníkem se uzavírá na dobu neurčitou. Je-li však pro to důvod spočívající v potřebě zajistit časově omezenou správní činnost nebo nahradit dočasně nepřítomného úředníka, zejména v případě jeho mateřské nebo rodičovské dovolené, pracovní neschopnosti, u níž lze na základě lékařského posudku předpokládat, že bude delší než 3 měsíce, (...) výkonu veřejné funkce, lze uzavřít pracovní poměr na dobu určitou.*“ Důvodem pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou nemůže být skutečnost, že obec nebo hl. m. Praha má přiznanou dotaci na výkon sociálně-právní ochrany dětí vždy na období jednoho kalendářního roku.

Dotaci lze využít také na zaměstnance vykonávající činnost v agendě sociálně-právní ochrany dětí na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, se kterými se uzavře pro tuto činnost dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti (může se jednat např. o externí odborníky, kteří v rozsahu uzavřené dohody zajišťují pro obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytování odborné poradenské pomoci pro děti, rodiče, osoby pečující nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, vykonávají lektorskou činnost v rámci přednášek, kurzů a vzdělávání podle § 11 odst. 1 písm. c) nebo § 47a odst. 2 písm. f) zákona č. 359/1999 Sb., zajišťují vedení případové konference, provádějí supervizi pro pracovníky vykonávající agendu sociálně-právní ochrany dětí apod.). Považujeme za potřebné připomenout, že v souladu s § 74 zákoníku práce by měl zaměstnavatel zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru (tj. s uzavřenou pracovní smlouvou).

Dotaci lze v poměrné části využít i na plat vedoucího odboru, popř. vedoucího oddělení, do jehož působnosti náleží agenda sociálně-právní ochrany dětí. Určení poměrné části, ve které bude dotace na plat vedoucího odboru, popř. vedoucího oddělení, využita, by mělo vycházet z konkrétního objektivně přezkoumatelného kritéria, jako je např. **počet zaměstnanců vykonávajících agendu sociálně-právní ochrany dětí v poměru k celkovému počtu zaměstnanců odboru, popř. oddělení, anebo počet případů řešených oddělením sociálně-právní ochrany dětí** (podle statistického výkazu) v poměru k počtu případů řešených

v ostatních agendách odboru, popř. oddělení (agenda sociálních služeb a zdravotnictví, veřejné opatrovnictví, agenda sociálního kurátora pro dospělé apod.). Není vhodné, aby poměrná část dotace použitá na personální výdaje vedoucího odboru byla určena pouze podle počtu oddělení, ze kterých se odbor skládá, neboť se může lišit počet zaměstnanců v jednotlivých odděleních i rozsah agendy v jednotlivých odděleních.

Podle standardů kvality poskytování sociálně-právní ochrany dětí, které jsou upraveny vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, je orgán sociálně-právní ochrany povinen dbát důsledně na to, aby konkrétní pracovní pozice pro zaměstnance sociálně-právní ochrany dětí byla vždy vyhrazena výlučně výkonu sociálně-právní ochrany dětí a předcházet tak kumulaci funkcí a agend. Standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí jsou orgány sociálně-právní ochrany dětí povinny naplňovat v plném rozsahu nejpozději od 1. 1. 2015.

Z dotace je proto možné hradit výlučně výdaje spojené s obsazením pracovní pozice, která je vyhrazena pouze k výkonu sociálně-právní ochrany a se kterou není spojen výkon jiné agendy ať již v přenesené nebo samostatné působnosti obce. Uznatelné výdaje spojené s obsazením pracovní pozice, jsou ty výdaje, které přímo vyplývají z ustanovení platných právních předpisů jako je zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územně samosprávních celků, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce apod.

V případě, že zaměstnanec vykonávající agendu sociálně-právní ochrany dětí má uzavřenu pracovní smlouvu ještě na jinou pracovní pozici a na jinou pracovní činnost pro obec mimo výkon sociálně-právní ochrany dětí, nelze tyto výdaje z dotace hradit.

2. Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a pojistné na sociální zabezpečení zaměstnanců vykonávajících sociálně-právní ochranu dětí, placené zaměstnavatelem jako poplatníkem (§7 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů).
3. Náhrady platu nebo odměny z dohody při dočasné pracovní neschopnosti poskytované podle § 192 až 194 zákoníku práce.
4. Náhrady platu nebo odměny z dohody (jsou-li sjednány) v dalších případech, ve kterých má v souladu se zákoníkem práce zaměstnanec nárok na náhradu platu, to znamená:
 - v případě jiných důležitých osobních překážek v práci podle § 199 zákoníku práce ve spojení s prováděcím nařízením vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci;
 - v případě překážek v práci z důvodu obecného zájmu podle § 200 a násl. zákoníku práce;
 - po dobu čerpání dovolené podle § 222 zákoníku práce.

Přitom se vždy musí jednat o takové překážky v práci na straně zaměstnance, při nichž zákon nebo prováděcí předpis přiznává výslovně zaměstnanci nejen nárok na pracovní volno, ale rovněž nárok na náhradu platu.

5. Výdaje spojené se sjednáním pracovní pohotovosti a s výkonem práce v době pracovní pohotovosti pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí podle § 95 zákoníku práce (odměna za pracovní pohotovost podle § 140 zákoníku práce, plat za práci v době pracovní pohotovosti, příplatek za práci přesčas). Výdaje spojené s pracovní pohotovostí jsou nárokové. Sjednání pracovní pohotovosti je nezbytné pro plnění úkolů orgánu sociálně-právní ochrany při poskytování neodkladné pomoci dítěti v případech jeho bezprostředního ohrožení, zejména pro plnění povinností podle § 14 odst. 7, § 15 odst. 2, § 16, 27a odst. 7 a § 37 odst. 2, 3 zákona č. 359/1999 Sb. ve spojení s § 452, § 497, § 503 a § 504 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Vzhledem k omezenému počtu pracovníků, kteří jsou na některých obecních úřadech zařazeni v oddělení sociálně-právní ochrany dětí, může obecní úřad obce s rozšířenou působností dohodnout pracovní pohotovost pro zajištění úkolů stanovených zákonem o sociálně-právní ochraně dětí také s pracovníky jiných útvarů, kteří mají v popisu práce převážně jinou agendu (sociální služby, výkon jiné sociální práce apod.), popřípadě může být pracovní pohotovost dohodnuta také s vedoucím odboru. Podmínkou pro sjednání pracovní pohotovosti s pracovníky jiných útvarů však je, že tito pracovníci splňují podmínky zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí podle § 21 zákona č. 312/2002 Sb., tj. že mají zkoušku odborné způsobilosti nebo mají uznanou odbornou způsobilost na základě dosaženého vzdělání odpovídajícího stupně a zaměření.

V případě, že dojde k výkonu práce v době pracovní pohotovosti náleží dle § 127 odst. 1 zákoníku práce zaměstnanci část platového tarifu, osobního a zvláštního příplatku a příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí a příplatek ve výši 25 % průměrného hodinového výdělku, a jde-li o dny nepřetržitého odpočinku v týdnu, příplatek ve výši 50 % průměrného hodinového výdělku, pokud se zaměstnavatel se zaměstnancem nedohodli na poskytnutí náhradního volna místo platu za práci přesčas. Za dobu čerpání náhradního volna se plat nekrátí. V souvislosti s výkonem práce v době sjednané pracovní pohotovosti je třeba upozornit na skutečnost, že zaměstnanci nenáleží plat za práci přesčas, včetně příplatku za práci přesčas pouze v případě, že se zaměstnavatel se zaměstnancem dohodli na poskytnutí náhradního volna místo platu za práci přesčas (viz § 127 odst. 1 zákoníku práce). Čerpání náhradního volna namísto platu za práci přesčas tak nelze zaměstnanci nařídít.

6. Výdaje na pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance obce vykonávající agendu sociálně-právní ochrany dětí podle vyhlášky Ministerstva financí č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ve znění pozdějších předpisů.
7. Výdaje na poskytnutí cestovních náhrad zaměstnancům vykonávajícím sociálně-právní ochranu dětí podle § 173 a násl. zákoníku práce, kteří byli vysláni na pracovní cestu, zejména na poskytnutí
- náhrady jízdních výdajů podle § 175 ve spojení s § 157 až 160 zákoníku práce,
 - stravného podle § 176 zákoníku práce,

- náhrady výdajů za ubytování podle § 162 zákoníku práce,
 - náhrada nutných vedlejších výdajů, které zaměstnanci vzniknou v přímé souvislosti s pracovní cestou podle § 164 zákoníku práce.
8. Výdaje na osobní ochranné pracovní prostředky (dále jen "ochranné prostředky"), mycí, čistící a dezinfekční prostředky nebo pracovní obuv pro zaměstnance sociálně-právní ochrany dětí, kteří se v souvislosti s plněním pracovních úkolů pohybují v prostředí se zvýšeným stupněm znečištění nebo se zvýšením rizikem vzniku a šíření infekčních onemocnění. Jejich poskytování se řídí podmínkami podle § 104 zákoníku práce a podle prováděcího nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků.
 9. Výdaje na očkování zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí proti určeným druhům infekčních onemocnění, zejména proti tuberkulóze (TBC) a virové hepatitidě (žloutence) typu A a B, a to v případě zaměstnanců, kteří se v souvislosti s plněním pracovních úkolů pohybují v prostředí se zvýšeným stupněm znečištění nebo se zvýšeným rizikem vzniku a šíření infekčních onemocnění.
 10. Výdaje spojené s pořádáním případové konference podle § 10 odst. 3 písm. e) zákona č. 359/1999 Sb. nebo s jednáním komise pro sociálně-právní ochranu dětí podle § 38 odst. 7 zákona č. 359/1999 Sb. Jedná se zejména o výdaje na náhradu mzdy (platu), náhradu ušlého výdělku a náhradu jízdních výdajů pro osoby pozvané obecním úřadem obce s rozšířenou působností k jednání na případové konferenci, pro členy komise pro sociálně-právní ochranu dětí a osoby pozvané k účasti na jednání této komise. Náhrada ušlého výdělku pro pozvané osoby a členy komise, kteří jsou výdělečně činní a nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru, za dobu jejich účasti na případové konferenci nebo na jednání komise se poskytuje v jimi prokázané výši, nejvýše však v částce 120 Kč za hodinu nebo 1 020 Kč za jeden den. Náhrada jízdních výdajů se poskytuje v prokázané výši v souladu s ustanoveními zákoníku práce a aktuální vyhlášky, kterou se upravují sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad. Dále se může jednat rovněž o výdaje na činnost externích odborníků, kteří pro obecní úřad obce s rozšířenou působností zajišťují přípravu a vedení případové konference a kteří tuto činnost nevykonávají na základě dohody o provedení práce (viz výše bod 1.).
 11. Výdaje na vzdělávání a supervizi zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí. Pro **vzdělávání zaměstnanců** platí, že podle § 16 a § 18 zákona č. 312/2002 Sb. jsou zaměstnanci sociálně-právní ochrany dětí povinni prohlubovat si kvalifikaci, přičemž prohlubováním kvalifikace se rozumí účast na vstupním vzdělávání, absolvování přípravy a zkoušky zvláštní odborné způsobilosti (§ 21 zákona č. 312/2002 Sb.), a účast na průběžném vzdělávání v rozsahu 6 pracovních dnů za kalendářní rok v souladu individuálním plánem vzdělávání zaměstnance podle § 17 odst. 5 zákona č. 312/2002 Sb. a kritéria 6c v příloze č. 1 k prováděcí vyhlášce č. 473/2012 Sb. (účast na akreditovaných vzdělávacích programech pro sociální pracovníky podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Pro uznatelnost výdajů na vzdělávání je třeba, aby tyto výdaje byly doložitelné

např. formou prezenčních listin či výstupů z daného vzdělávání (osvědčení o absolvování, certifikát, splnění testu apod.).

Pokud jde o **zvyšování kvalifikace** zaměstnanců obcí vykonávajících sociálně-právní ochranu dětí, vztahují se na tyto zaměstnance kvalifikační požadavky pro výkon povolání sociálního pracovníka, které jsou stanoveny v § 110 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Dotaci lze využít na náhradu platu pro zaměstnance v rozsahu pracovního volna, které je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci při zvyšování kvalifikace podle § 232 odst. 1 zákoníku práce, zejména k účasti na výuce, k přípravě a vykonání zkoušek a k vypracování a obhajobě absolventské, bakalářské nebo diplomové práce.

B) Provozní výdaje

12. Výdaje na služby telekomunikací a na poštovní.
13. Výdaje na spotřebu energií a na úhradu nájemného. V rámci pokrytí provozních výdajů je možné dotaci využít k úhradě **poměrné části výdajů na spotřebu energií** (elektřina, voda, plyn, teplo), které připadají na zaměstnance sociálně-právní ochrany dětí v poměru k celkovému počtu zaměstnanců obecního úřadu obce s rozšířenou působností. V případě **úhrad záloh na spotřebu energií** (na položce 5154) pokrývá dotace zálohy zaplacené v roce 2016 a současně pokrývá i vyúčtování záloh za předchozí období (včetně období roku 2015), které bylo provedeno v roce 2015. Obdobně lze dotaci využít i na úhradu **výdajů nájemného nebo poměrné části výdajů nájemného**, které jsou spojeny s využíváním kanceláří a dalších prostor obecního úřadu obce s rozšířenou působností pro účely zabezpečování agendy sociálně-právní ochrany dětí.
14. Výdaje na provoz služebního automobilu. Z dotace lze financovat i provoz služebního automobilu, který je používán k plnění úkolů obecního úřadu obce s rozšířenou působností na úseku sociálně-právní ochrany dětí, tj. např. k návštěvám dětí v ústavních zařízeních a v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc, k návštěvám dětí v náhradní rodinné péči, k návštěvám dětí ve věznicích a detenčních ústavech, k návštěvám rodičů dětí s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, k cestám na jednání u soudu, u orgánů činných v trestním řízení, k cestám spojeným s provedením šetření v rodině nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje atd. Vzhledem k charakteru dotace jako neinvestiční je možné z dotace pokrýt výdaje na spotřebu pohonných hmot a na pojištění vozidla a případně též na úhradu leasingových splátek v souvislosti s pořízením motorového vozidla (k problematice leasingu viz níže v části věcné výdaje). Amortizace vozidla není uznatelným výdajem.
15. Výdaje na použití taxi-slужby. Využití dotace na úhradu taxi-slужby je omezeno pouze na situace, kdy zaměstnanec sociálně-právní ochrany dětí činí neodkladné úkony k zajištění ochrany dítěte podle § 14 odst. 7, 15 odst. 2, § 16, § 27a odst. 7, § 37 odst. 2, 3 zákona č. 359/1999 Sb. a § 452, § 497, § 503 a § 504 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních v rámci dohodnuté pracovní pohotovosti v mimopracovní době nebo ve dnech pracovního klidu. Zároveň se musí jednat o případ, kdy nelze využít prostředky veřejné dopravy a kdy není k dispozici ani jiný vhodný dopravní prostředek, tj. služební automobil obecního úřadu, služební vozidlo policie nebo soudu, vozidlo zdravotnického zařízení (je-li

dítě umístováno do zdravotnického zařízení), případně služební vozidlo jiného zařízení péče o děti, do kterého má být dítě umístěno.

16. Výdaje na pořízení časových jízdenek na městskou hromadnou dopravu nebo jinou veřejnou dopravu, které budou využívány pro dopravu zaměstnanců obecního úřadu obce s rozšířenou působností při plnění úkolů v agendě sociálně-právní ochrany dětí (např. návštěvy dětí, šetření v rodinách, jednání u soudu nebo jiných orgánů apod.)

C) Věcné výdaje

17. Výdaje na kancelářské potřeby a na nákup kancelářského zařízení, které je potřebné k výkonu sociálně-právní ochrany dětí (zejména kancelářské stoly, židle, skříně, uzamykatelné schránky a boxy pro uložení spisové dokumentace, ventilátory nebo přenosná klimatizace apod.).
18. Výdaje na pořízení mobilních telefonů, osobních počítačů a notebooků a výdaje na pořízení fotoaparátů, kamer, diktafonů a jiných prostředků záznamové techniky, které jsou nezbytné pro pořizování snímků, obrazových a zvukových záznamů dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje podle § 52 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., nebo pro pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí s dítětem, rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu a dalšími osobami podle § 18 odst. 1 správního řádu.
19. Výdaje na jiné vhodné materiální vybavení pro práci s osobami z cílové skupiny, jimž je poskytována sociálně-právní ochrana, zejména s ohledem na potřeby dětí (např. vybavení hracího koutku pro děti apod.), a to v souladu s kritérii 2a a 2c standardů kvality poskytování sociálně-právní ochrany dětí podle přílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 473/2012 Sb.
20. Výdaje na nákup odborné literatury, která je potřebná pro řádný výkon sociálně-právní ochrany dětí (zejména soubory právních předpisů, komentáře a další odborné publikace).
21. Výdaje na tlumočnické a překladatelské služby spojené se zajišťováním sociálně-právní ochrany dětí v případech se zahraničním prvkem.
22. Výdaje na vypracování znaleckého posudku vypracovaného znalcem, kterého orgán sociálně-právní ochrany dětí k tomuto účelu ustanovil podle § 56 správního řádu, jestliže potřebné odborné posouzení nelze opatřit od jiného správního orgánu, např. od nadřízeného krajského úřadu.
23. Výdaje na právní zastoupení obecního úřadu obce s rozšířenou působností advokátem nebo jinou odborně způsobilou osobou při výkonu opatrovnictví dítěte, jedná-li se o případy vyžadující specifickou právní nebo jinou odbornou specializaci, která přesahuje rámec běžných odborných znalostí pracovníků sociálně-právní ochrany dětí. Takovými případy může být např. soudní řízení o souhlasu s právním jednáním nezletilého dítěte, kterým se disponuje s majetkem dítěte většího rozsahu, soudní řízení o náhradě škody způsobené dítěti, dovolací

řízení u Nejvyššího soudu, ve kterém musí být dovolatel přímo ze zákona zastoupen advokátem nebo notářem anebo za něj musí jednat osoba s právnickým vzděláním (§ 241 občanského soudního řádu), nebo zastupování dítěte v trestním řízení, ve kterém má dítě postavení poškozeného. Dále se může jednat o výdaje na právní pomoc, která je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností poskytována při výkonu funkce opatrovníka pro správu jmění dítěte nebo při výkonu funkce poručníka dítěte podle § 948 a násl. a § 928 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, jestliže je předmětem opatrovnictví nebo poručenství správa jmění dítěte velkého rozsahu nebo zvláštní povahy (podnik, cenné papíry, práva duševního vlastnictví, nemovitosti).

24. Výdaje na zajištění nezbytné péče o nezletilé děti – cizince, kteří se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu a ocitnou se bez péče přiměřené jejich věku - Jedná se zejména o výdaje, které obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností mohou vzniknout při zajišťování péče o nezletilého cizince bez doprovodu do doby, než je dítě na základě předběžného opatření soudu umístěno do školského zařízení pro výkon ústavní výchovy. Může jít např. o výdaje na zajištění stravy a ošacení nebo rovněž o výdaje na zajištění dočasného ubytování dítěte před jeho umístěním do ústavního zařízení (např. ubytování u poskytovatele pobytových sociálních služeb, u provozovatele ubytovacích služeb atd.). Ve všech těchto případech se jednání o výdaje přímo spojené s plněním úkolů obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 37 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Výjimku představuje pouze dočasné ubytování dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností v souladu s § 42 odst. 2 písm. b) a § 42 odst. 10 zákona č. 359/1999 Sb., kdy je pobyt dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc hrazen nikoliv z dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí, ale z prostředků státního příspěvku vypláčeného příslušným krajským úřadem podle § 42g a násl. zákona č. 359/1999 Sb.
25. Výdaje spojené s poskytováním nebo zprostředkováním odborné poradenské pomoci pro děti, rodiče a jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte podle § 11 odst. 1, § 12 odst. 1 a § 13 odst. 1 písm. d) zákona č. 359/1999 Sb. Může se jednat o poradenskou pomoc, kterou orgán sociálně-právní ochrany dětí zajišťuje přímo zaměstnanci sociálně-právní ochrany dětí nebo prostřednictvím jiných osob a subjektů. Může se jednat zejména o **odbornou poradenskou pomoc poskytovanou poradenským zařízením** (rodinná, manželská poradna, zařízení odborného poradenství pro péči o děti), jiným **registrovaným poskytovatelem sociálních služeb** (např. poskytovatelé sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, krizové pomoci, rané péče, terénních programů), fyzickou a právníkou **osobou pověřenou k výkonu sociálně-právní ochrany dětí v oblasti poskytování poradenské pomoci dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, psychologem, střediskem výchovné péče nebo pedagogicko-psychologickou poradnou.** Může se jednat rovněž o odbornou poradenskou pomoc ve formě rodinné mediace, která je zajišťována zapsaným mediátorem podle zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů. Využití odborné poradenské pomoci uvedenými subjekty může být rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte doporučeno orgánem sociálně-právní ochrany dětí, anebo jim využití této odborné poradenské pomoci může být uloženo rozhodnutím orgánu sociálně-právní ochrany nebo soudu,

včetně uložení povinnosti účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin.

Výdaje na poskytnutí odborné poradenské pomoci dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu, která je poskytována jinými osobami nebo subjekty, než je orgán sociálně-právní ochrany dětí, je možné hradit z dotace pouze za předpokladu, že rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu nebyla na úhradu těchto výdajů krajskou pobočkou Úřadu práce ČR přiznána a vyplacena jednorázová dávka mimořádné okamžité pomoci podle § 2 odst. 5 písm. c) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, anebo že tato jednorázová dávka nepostačuje k úhradě plné výše výdajů na poskytnutí odborné poradenské pomoci. Podmínky pro poskytování mimořádné okamžité pomoci pro účely zajištění odborné poradenské pomoci podle zákona č. 359/1999 Sb. jsou blíže upraveny v Normativní instrukci MPSV č. 1/2013 ze dne 17. 1. 2013 k postupu v řízení o jednorázové dávce mimořádné okamžité pomoci podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

26. Výdaje na poskytování poradenské a výchovné pomoci osobám pečujícím a osobám v evidenci, s nimiž obecní úřad obce s rozšířenou působností uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče nebo u kterých vydal správní rozhodnutí o úpravě práv a povinností při výkonu pěstounské péče podle § 47b zákona č. 359/1999 Sb., a výdaje spojené s prováděním dohledu nad výkonem pěstounské péče na základě uzavřené dohody nebo vydaného správního rozhodnutí. Těmito výdaji jsou zejména výdaje spojené s:

- poskytováním trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě,
- poskytováním pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,
- zprostředkováním psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,
- zprostředkováním nebo zajištěním bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě rozsahu 24 hodin v době 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců,
- poskytováním pomoci při udržování, rozvíjení a prohlubování sounáležitosti svěřeného dítěte s rodiči a dalšími osobami blízkými, včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečnění styku oprávněných osob s dítětem a zajištění asistence při tomto styku.

Výše uvedené výdaje lze hradit z dotace pouze v tom rozsahu, ve kterém není jejich úhrada pokryta z prostředků státního příspěvku na výkon pěstounské péče podle § 47d zákona č. 359/1999 Sb., který je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností na úhradu těchto výdajů poskytován krajskou pobočkou Úřadu práce ČR.

27. Úhrady za specifické zdravotní výkony provedené na základě žádosti orgánu sociálně-právní ochrany dětí o poskytnutí údajů o zdravotním stavu podle § 53 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. ve spojení s § 15 odst. 14 zákona č. 48/1997 Sb.,

o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Výše úhrad za specifické zdravotní výkony pro účely sociálně-právní ochrany dětí v souladu s cenovým předpisem Ministerstva zdravotnictví platným pro rok 2016.

Z dotace nelze hradit výdaje na úkony, ke kterým není orgán sociálně-právní ochrany oprávněn. Např. tak nelze hradit výdaje na testy na závislost, alkohol testery apod.

28. Výdaje na pořízení nebo aktualizaci softwarového vybavení, které používají pracovníci vykonávající agendu sociálně-právní ochrany dětí; podmínkou je, že výdaje na pořízení softwaru nesmí přesáhnout částku uvedenou v závěru metodiky tak, aby se jednalo pouze o nákup drobného nehmotného majetku a aby byl zachován neinvestiční charakter dotace. Z dotace lze hradit roční paušál k speciálnímu programu (software), který specializovaná firma vytvořila pro konkrétní obecní úřad obce s rozšířenou působností výhradně pro účely sociálně-právní ochrany dětí. Z dotace proto není možné hradit výdaje na software pro vedení účetnictví, spisovou službu apod.
29. Výdaje na drobné věcné nebo potravinové dary pro děti v souvislosti s vykonáváním návštěv zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí u dětí v ústavních zařízeních nebo v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc a dětí svěřených do náhradní rodinné péče. Maximální výše částky vynaložené na tento účel činí 200 Kč na jedno dítě ročně.
30. Výdaje na nezbytné vybavení služebního automobilu, který je používán k plnění úkolů obecního úřadu obce s rozšířenou působností na úseku sociálně-právní ochrany dětí. Může se jednat zejména o vybavení služebního automobilu dětskou autosedačkou, pořízení silniční mapy nebo navigace, autolékárničky apod.
31. Pořízení automobilu prostřednictvím leasingových splátek z předmětné dotace považuje Ministerstvo práce a sociálních věcí za přípustné řešení, ale pouze v odůvodněných případech. Rozhodnutí o poskytnutí dotace výslovně nevylučuje pořízení majetku pomocí leasingových smluv. Je však třeba zdůraznit, že musí být prokazatelné, že leasingová smlouva byla nejvhodnější metodou k získání předmětu nájmu. Dotaci lze použít na úhradu leasingových splátek. Výdaje na leasingové splátky („nájemné“) se v tomto případě považují za neinvestiční výdaj, který se vykazuje na položce rozpočtové skladby 5178 Nájemné za nájem s právem koupě, ačkoliv ani operativní ani finanční leasing plně nesplňují obsahové vymezení této položky. Tyto výdaje se považují za neinvestiční bez ohledu na výši hrazených částek a v případě finančního leasingu bez ohledu na ocenění automobilu, který obec při jeho nabytí do vlastnictví zúčtuje na svůj majetkový účet. Z dotace lze i v tomto případě hradit výdaje uskutečněné v roce 2016.

Provozní a věcné výdaje vymezené v části B) a C) lze z dotace hradit včetně daně z přidané hodnoty, jedná-li se o poskytnutí zdanitelného plnění, které je předmětem daně z přidané hodnoty podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Dotaci nelze využít ke krytí výdajů, které nesouvisí přímo s výkonem agendy sociálně-právní ochrany dětí a musely by být hrazeny i v případě, kdy by obecní úřad obce s rozšířenou působností danou agendu nevykonával. Dotaci proto nelze využít například na výdaje na mzdy zaměstnanců podatelny, hospodářské správy, údržby,

recepce a ostrahy budovy a výdaje na opravu budovy, revizi hasicích přístrojů, klimatizace, výtahů, elektřiny apod.. Dotaci nelze v poměrné části využít ani na zaměstnance, kteří na obci s rozšířenou působností zabezpečují personální či pracovněprávní agendu, byť se tato personální agenda týká zaměstnanců vykonávajících sociálně-právní ochranu dětí. Pokud jde o drobný dlouhodobý majetek (mobilní telefony, osobní počítače, fotoaparáty a kancelářské zařízení) pořízený z dotace na výkon činností sociálně-právní ochrany dětí, musí být používán k účelu, ke kterému byl jako nezbytný prostředek pořízený a nemůže být převeden na jiné oddělení.

Ohledně úhrady regulačních poplatků podle § 16a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, platí, že regulační poplatky je povinen platit pojištěnec, anebo za něj jeho zákonný zástupce. Požadavek na úhradu regulačních poplatků od orgánu sociálně-právní ochrany dětí nemá oporu v zákoně. Z toho důvodu není možné hradit regulační poplatky z dotace na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí, s výjimkou případu, kdy je obecní úřad obce s rozšířenou působností ustanoven poručníkem dítěte a plní úkoly zákonného zástupce dítěte.

Dotace, ani její část, nesmí být vložena do peněžního fondu zřízeného obcí s rozšířenou působností podle § 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s § 58 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. nelze dotaci využít na výdaje spojené se zřízením a provozem zařízení sociálně-právní ochrany dětí podle § 39 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., jehož zřizovatelem je obec v samostatné působnosti. Je-li obec zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, má z tohoto titulu nárok na státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42g až 42n zákona č. 359/1999 Sb. V případě, že obec zřizuje a organizuje výchovně rekreační tábor pro děti, může požadovat od rodičů příspěvek za pobyt dítěte ve výchovně rekreačním táboře podle § 58 odst. 3, 4 zákona č. 359/1999 Sb. Nicméně v případě organizování výchovně rekreačního tábora je přípustné financovat z dotace platové výdaje zaměstnanců obce, kteří se na uspořádání a realizaci tábora podílejí v rámci plnění svých pracovních povinností při výkonu sociálně-právní ochrany dětí.

Je-li obec příjemcem státního příspěvku na výkon pěstounské péče, používá tento příspěvek v souladu s jeho účelem přednostně před využitím prostředků z dotace na výkon sociálně-právní ochrany.

Dotace je poskytována jako neinvestiční, z čehož plyne, že nesmí být použita ke krytí výdajů na pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Tím se podle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, rozumí, že nemůže být použita k nákupu dlouhodobého hmotného majetku v hodnotě nad 40 tisíc Kč, dlouhodobého nehmotného majetku v hodnotě nad 60 tisíc Kč a k technickému zhodnocení tohoto majetku. **Ministerstvo práce a sociálních věcí nebude měnit charakter této dotace.**

S výjimkou dotace poskytované hl. m. Praze se jedná o průtokovou dotaci, která je obcím s rozšířenou působností poskytována dle § 19 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, „prostřednictvím krajů,

v jejichž obvodu leží příslušné obce, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak“. Dotace poskytovaná hl. m. Praze je dotací neprůtokovou, která je z kapitoly MPSV poskytována přímo příjemci dotace. Podle § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, je dotace obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze poskytována formou rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí o poskytnutí dotace, a to na základě žádosti obce s rozšířenou působností nebo hl. m. Prahy. Originál rozhodnutí zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí jednotlivým obcím bez zprostředkování kraji.

Nárok na poskytnutí dotace má rovněž hlavní město Praha, neboť podle § 31 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, vykonávají orgány hlavního města Prahy přenesenou působnost, která je zvláštním zákonem svěřena orgánům obcí s rozšířenou působností (§ 31 odst. 2). V případě státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí, která je zákonem č. 359/1999 Sb. svěřena obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, je výkon této přenesené působnosti v hlavním městě Praze delegován na úřady pověřených městských částí, které jsou k tomu určeny Statutem hl. města Prahy v souladu s § 32 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze.

Účtování dotace se řídí platnými účetními předpisy (zejména českým účetním standardem č. 703 Transfery v platném znění, kdy MPSV účtuje v pozici poskytovatele, kraj v pozici zprostředkovatele a obce v pozici příjemce) a její vykazování rozpočtovou skladbou. Jedná se o zálohově poskytovaný transfer. V platné rozpočtové skladbě je dotace na úrovni poskytovatele, tj. MPSV, zařazena na položce 5321 Neinvestiční dotace obcím. Kraj bude vykazovat přeposlání dotace jakožto kompenzační operaci prostřednictvím položky 4116 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. Obce a hl. m. Praha zaúčtují přijetí dotace rovněž na položku 4116 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu s účelovým znakem **13011 - Dotace na výkon činnosti obce s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí**. Výdaje obce vykazují na položkách třídy 5 rozpočtové skladby v závislosti na druhu výdaje. V návaznosti na platné znění zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je nezbytné, aby obce přijímaly dotace pouze na bankovní účty zřízené u České národní banky.

Výpočet dotace v roce 2016

Dotace bude v roce 2016 poskytována obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze Ministerstvem práce a sociálních věcí ve výši, která bude vycházet z výpočtu zohledňujícího velikost obvodu obce podle počtu osob ve věku 0 až 18 let, při použití základní částky na dítě. Takto stanovená základní výše dotace bude dále korigována s ohledem na míru ohrožení dětí a rodin v obvodu obce (viz Sociodemografická analýza – Mapy rozložení ohrožení dětí a rodin v ČR, SocioFactor, s. r. o., 2013), případně s ohledem na další skutečnosti ovlivňující výkon sociálně-právní ochrany dětí v ČR v roce 2016.

Výsledná modelace celkového objemu prostředků v rozpočtu kapitoly MPSV na tento účel, resp. stanovení základní částky na jedno dítě podle předchozího odstavce budou ovlivněny výší prostředků přidělených do základního rozpočtu kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí pro rok 2016 na tento dotační titul.

Pro rok 2016 zůstane zachována možnost podání žádosti o doplatek prostředků do výše skutečných výdajů vynaložených v agendě sociálně-právní ochrany dětí ve výjimečných odůvodněných případech, a to na začátku roku 2017.

Splátka dotace na I. pololetí bude uvolněná v prvním čtvrtletí roku 2016 ve výši, která bude aktuálně určena na začátku roku 2016, resp. po schválení státního rozpočtu na rok 2016. Splátka dotace na období II. pololetí 2016 bude obcím a hl. m. Praze uvolněna ve třetím čtvrtletí roku 2016.

V případě rozpočtového provizoria mohou být podmínky stanovení výše splátek dotace ze strany MPSV změněny.

Dotace je předmětem finančního vypořádání se státním rozpočtem za rok 2016 na základě vyhlášky Ministerstva financí č. 52/2008 Sb. ze dne 11. února 2008, kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem. Vyúčtování dotace bude prováděno za celý rozpočtový rok. Neprovádí se vyúčtování po jednotlivých pololetích. Podklady pro finanční vypořádání a vyúčtování dotace, které zahrnují údaje o čerpání poskytnutých prostředků a jejich skutečném využití, budou jednotlivé obce s rozšířenou působností předkládat v souladu s § 8 vyhlášky č. 52/2008 Sb. kraji, jehož prostřednictvím jim byla dotace poskytnuta do 5. února 2017. Kraje po obdržení podkladů od obcí, v termínu do 25. února 2017 předloží podklady Ministerstvu práce a sociálních věcí. Hl. m. Praha, jakožto příjemce neprůtokové dotace, předloží podklady pro finanční vypořádání v souladu s § 7 vyhlášky č. 52/2008 Sb. Ministerstvu práce a sociálních věcí do 15. února 2017.

Využití dotace podléhá veřejnosprávní kontrole z hlediska dodržení kritérií hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo práce a sociálních věcí jako poskytovatel vykonává veřejnosprávní kontrolu u příjemců dotace podle § 8 a § 11 zákona o finanční kontrole.

Příloha k Metodice pro poskytování dotací ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí pro rok 2016.

Ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, na jejichž základě vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností přenesenou působnost na úseku sociálně-právní ochrany dětí:

§ 8 odst. 1, 2, 3, § 9, 9a odst. 3, 4 ve spojení s § 6 a přílohou č. 1 vyhlášky MPSV č. 473/2012 Sb., § 10 odst. 1, 3, 4, 5, § 10a odst. 4, § 11 odst. 1 a 5, § 12 odst. 1, 2, 3 a 4, § 13 odst. 1, 2, 3 a 4, § 14 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 a 11, § 15 odst. 1, 2, § 16 odst. 1 a 2, § 16a odst. 1, 2, § 17 písm. a), b), § 19 odst. 1, 3 a 4, § 19a, § 20 odst. 1, § 21 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7, § 24b odst. 4 písm. a), § 24c odst. 3 a 4, § 25 odst. 1 písm. a), § 27a odst. 1 a odst. 3 písm. d), § 28, § 29 odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 6, § 30 odst. 1, 2, 3 a 5, § 31 odst. 2, 3, § 32 odst. 1, 2, 3, 4, § 33 odst. 1, 2 ve spojení se zákonem č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže a zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, § 34 odst. 1, 2, 3, 4 a 5, § 35a, § 36 odst. 2, odst. 3 písm. a), odst. 4 písm. c), § 37 odst. 1, 2, 3, § 38 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7, § 42 odst. 2 písm. b), odst. 5 písm. a), b), odst. 6, odst. 7 písm. a), b) a c), odst. 10 a 12, § 42a odst. 7 písm. a) a b) a odst. 8, § 42g odst. 1, § 47a odst. 2 ve spojení s § 4 a 5 vyhlášky MPSV č. 473/2012 Sb., § 47b odst. 1, 2, 4, 5 a 7, § 47c odst. 2 a 5, 47d odst. 1, § 47j odst. 3, § 49 odst. 3, § 51 odst. 1, 3, 4 a 5, § 52 odst. 1, 2 a 3, § 53 odst. 1, 2, 3 a 5, § 53a odst. 4, § 54, § 55 odst. 1, 4, 6 a 7, § 57 odst. 1, 3, § 59l odst. 5 písm. b), d), e) a f), odst. 6, § 62 odst. 1, 2, 3, 4 a 5.